

Lausunto Ikaalisten Tevaniemen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.03.2026 § 16

Ikaalisten ympäristölautakunta pyytää lausuntoa Tevaniemen tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta. Tevaniemen Tuuli Oy suunnittelee 9 voimalan hanketta Ikaalisten Tevaniemen alueelle. Voimaloiden yhteisteho on 90 MW. Tavoitteena on laatia Alueidenkäyttölain 77 a § mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Hankkeesta tehtiin ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) vuonna 2022, jonka kanssa samaan aikaan tehtiin alueelle tuulivoimaosayleiskaava. Ikaalisten kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 30.10.2023. Hyväksymispäätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka kumosi hyväksymispäätöksen menettelytapavirheen vuoksi. Tästä syystä kaavaprosessi käynnistetään uudestaan ilman, että kaavan selvityksiin tehdään muutoksia.

Tevaniemen tuulivoimakaava-alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040.

Osayleiskaava mahdollistaa 9 tuulivoimalan ja niihin liittyvien huoltoteiden ja keskijännitetelekaapeleiden (maakaapelien) rakentamisen. Kaavassa on esitetty voimaloiden enimmäiskorkeudeksi 280 metriä.

Kaava-alue sijaitsee noin 13 kilometriä Parkanon eteläpuolella. Etäisyys kaava-alueelta Parkanon kaupungin rajalle on noin 1,5 kilometriä. Vahojärven, Hankalammen ja Hankajärven pohjois- ja itärannoilla on asemakaavoitettuja alueita, joilla sijaitsee mm. vapaa-ajanasuntoja. Etäisyys lähimmälle näistä asemakaavoitetuista alueista on noin 5 kilometriä hankealueelta.

Kaavaselostuksen mukaan ”Tuulivoimalat näkyvät selvästi Vahojärven, Hankalammen ja Hankajärven järvien ja peltoaukean takaa noin 7–9-kilometrinen etäisyydeltä. Voimalat ovat näistä kohdista selkeästi havaittavissa ja vaikutus järvien takana sijaitsevilla lomarakennusalueilla on kohtalainen.” Näin ollen olisi tarpeellista arvioida maisemavaikutukset tarkemmin esimerkiksi tekemällä havainnekuvan myös tältä alueelta.

Maakunnallisesti arvokas Alaskylän kulttuurimaisema-alue sijaitsee kaava-alueen lähialueella (etäisyys 0–5 km).

Näkyvyysanalyysin tulokset (kuva 3), kuva/aineisto on heikkolaatuinen. Kuvasta on vaikea saada selvää, mihin tuulivoimalat näkyvät.

Kaava-alueen länsipuolella pohjavesialueella sijaitsevan Leppäsjarventien pystygeometriaa on todennäköisesti parannettava pitkiä erikoiskuljetuksia varten. Tien parantamisessa maanpintaa leikataan. Leikkaukset eivät ulotu pohjaveden pinnan tasolle eikä niillä ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia pohjavesiin tai vedenottamoihin. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet ja alueella liikkuminen työkoneilla lisäävät pohjaveden pilaantumiskä

(konerikot ym). Asia tulee huomioida ja suhtautua siihen riitävällä varovaisuudella. Pohjaveden puhdistamiseksi on erilaisia menetelmiä, mutta ne ovat työläitä ja kalliita.

Varjovälkeen vaikutukset

Puuston suojaava vaikutus on huomioitu häiritsevän välkkeen ehkäisyssä. Puuston hakkuut ovat lisääntyneet, jolloin puuston suojaava vaikutus voi hävitä suoritettuna hakkuun seurauksena. Onko asia huomioitu voimaloiden sijoittamisessa tai muuten varjovälkeen ehkäisevinä toimenpiteinä?

Tuulivoimaloiden sijoittelu tarkentuu myös vasta rakennuslupavaiheessa. Vaikuttamisen todellinen toteutuminen tulee arvioida kriittisesti näissä tilanteissa. Lisäksi huomioita herättää seikka, joka tuodaan esille aineiston allkupuolella, että hanke jo on kerran hyväksytty Ikaalisten kaupunginhallituksessa ja valituksen ja käsittelyssä olleen muotovirheen vuoksi hallinto-oikeus kumosi kaavan. Hanke käynnistetään uudelleen ilman, että kaavan selvityksiin tehdään muutoksia. Tevaniemen tuulivoimahankkeen välittömään läheisyyteen on suunnittelussa Luikesnevan-Susinevan tuulivoimahanke ja Horhalanperän tuulivoimahanke. Onko Tevaniemen hankesuunnittelussa voitu ottaa huomioon kaikki yhteisvaikutukset? Miten ajallisesti näiden hankkeiden valmistelu ja selvitykset ovat limittyneet toisiinsa?

Sähkösiirtoreitit SVEA ja SVEB kulkevat molemmat pohjavesialueen läpi. Sähkösiirto on suunniteltu toteutettavan maakaapelina ja toteutussuunnittelu tehdään vaihtoehdon A pohjalta. Tähän liittyy riskejä pohjaveden pilaatumiselle mm.

- pohjavesialueella kaivaminen voi avata suojakerroksia ja lisätä haitta-aineiden kulkeutumisherkkyttä.
- Öljy- ja polttoainetuotoriski koneista. Työkoneet aiheuttavat riskin öljyvuoodoista, jotka voivat kulkeutua suoraan pohjaveteen. Työkoneiden käytöstä pohjavesialueilla on oltava erityisohjeet (mm. imeytysmatot, valumaesteet).
- Kaapelien materiaalit ja suojarakenteet. Käytettävien kaapelien tulee olla tiiviitä, korroosiolta suojattuja ja suunniteltuja pohjavesialuekäyttöön. Suojausputkien tai kaksinkertaisen kaapelisuojausjärjestelmän käyttö voi olla tarpeen.
- Rakennusaikainen liikenne ja työkonekuormitus. Maaperän tiivistyminen voi muuttaa veden virtausreittejä. Työmaaliikennettä tulee minimoida ja ohjata erityisesti pohjavesialueella.

Pohjavesialueen läpi toteutettava maakaapelointi on mahdollinen, mutta edellyttää poikkeuksellisen huolellista suunnittelua ja riskienhallintaa. Suunnittelussa on ehdottomasti huomioitava ympäristönsuojelulain pilaamiskiellot, pohjavesialueiden luokitus ja hydrogeologiset erityispiirteet. Työvaiheiden aikainen turvallisuus, koneiden hallittu käyttö, kaapelien suojarakenteet ja jatkuva valvonta ovat keskeisiä haittojen ehkäisemiseksi. **Ensisijaisesti sähkösiirtoreitti tulee suunnitella siten siten, että pohjavesialue voidaan kiertää.**

Näkyvyysanalyysin tulokset (kuva 3), kuva/aineisto on heikkolaatuinen. Kuvasta on vaikea saada selvää, mihin tuulivoimalat näkyvät. Kaavaselostuksen kartta-aineisto on heikkolaatuista ja asiat on esitetty ylimalkaisesti. Kuvassa 10.16. on havainnekuva yöajan lentoestevaloista Ojajärven kohdalata. Tuulivoimaloiden rungot tulee varustaa lentoestevaloilla vähintään 52 m välein. Kuvassa ei näy näitä runkojen valoja ollenkaan. Asia vaikuttaa oleellisesti pimeällä tapahtuvaan näkymään maisemassa.

Kaava-alueen länsipuolella pohjavesialueella sijaitsevan Leppäsjärventien pystygeometriaa on todennäköisesti parannettava pitkiä erikoiskuljetuksia varten. Tien parantamisessa maanpintaa leikataan. Leikkaukset eivät ulotu pohjaveden pinnan tasolle eikä niillä ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia pohjavesiin tai vedenottamoihin. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet ja alueella liikkuminen työkoneilla lisäävät pohjaveden pilaantumiseriskiä (konerikot ym). Asia tulee huomioida ja suhtautua siihen riitävällä varovaisuudella. Pohjaveden puhdistamiseksi on erilaisia menetelmiä, mutta ne ovat työläitä ja kalliita.

Kaavaselostuksen (s 68) mukaan tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät:

- 1) maisemaan: 20–30 km etäisyydellä voimalat voivat vielä erottua maisemassa
- 2) meluun: vaikutukset enintään n 2 km päähän tuulivoimapuistosta ja
- 3) pyörivän roottorin aiheuttamaan varjon vilkkumiseen (välke): vaikutukset enintään n 2 km päähän tuulivoimapuistosta.

Kaavaselostuksen sivulla 19 todetaan, että ”lähimmät loma- ja asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5 kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimalapaikoista ja alle kahden kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta sijaitsee 18 loma-asuntoa ja 28 vakituista asuntoa. Tuulivoimaloiden etäisyydestä asuinrakennuksiin ei ole säädetty laissa, mutta tuulienergiayhtiöt itse myöntävät voimaloilla olevan haitallisia ympäristövaikutuksia ainakin kahden kilometrin etäisyydelle. Tevaniemen tuuliteollisuusalueen kohdalla riittävän etäisyyden merkitys korostuu, koska osayleiskaava mahdollistaisi enintään 280 metrin korkuisten tuulivoimaloiden rakentamisen. Myös kaavaselostuksessa myönnetään, että vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen hankkeella voi olla 5 kilometrin etäisyydelle.

Oheisaineistona:

Lausuntopyyntö

Kaavakartta Tevaniemen osayleiskaava

Kaavaselostus

Oas Tevaniemi

Vastineet OAS lausuntoihin ja mielipiteisiin

Meluserivitys

Välkeselvitys

Havainnekuvat

Argeologisen inventoinnin päivitys

Viranomaisneuvottelu muistio

Valmistelija:

rakennustarkastaja Raisa Karinsalo p. 044 7865 651

Esittelijä:

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo

Päätösehdotus:

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta suhtautuu uusiutuvaan energiaan myönteisesti, mutta osittain tunnistaa myös tuulivoimalahankkeiden markkinoiden kuumentumisen, jolloin erityisesti jokaisen tahon oikeusturvan toteutumiseksi selvitykset tulee tehdä huolellisesti ja jo kaavoitusvaiheessa riittävän tarkasti, jolloin jokaisella taholla on todellinen vaikutusmahdollisuus asiaan. Tevaniemen tuulivoimakaavan kaavakäsittely on jouduttu käynnistämään uudelleen aiemmassa käsittelyssä seuranneen muotovirheen vuoksi. Aineistossa todetaan, että selvityksiä ei kuitenkaan päivitetä, vaan kaavahanketta edistetään aiempien selvitysten pohjalta.

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta edellyttää, että viimeistään kaavaehdotusvaiheessa aineistossa selvitetään aiempien selvitysten riittävyys/ajanmukaisuus ja Tevaniemen tuulivoimahankkeen ympäristön muuttumisen suhde. Tevaniemen tuulivoimahankkeen viereen on suunnitellulla kaksi muutakin tuulivoimahanketta, joten onko Tevaniemen tuulivoimahankkeen selvitysaineisto ajantasaista? Huomion arvoinen seikka on myös sähkösiirtoreittien sijoittuminen pohjavesialueelle ja sähkösiirron toteuttaminen maakaapelilla. Tämä lisää pohjaveden pilaantumiseriskiä. Kaavaehdotuksessa tulee esittää yksilöitynä ne toimet, miten pilaantumiseriskiä pienennetään. Parempi ratkaisu olisi kiertää pohjavesialue kokonaan tai toteuttaa ilmajohdolla.

Kuvassa 10.16. on havainnekuva yöajan lentoestevaloista Ojajärven kohdalta. Tuulivoimaloiden rungot tulee varustaa lentoestevaloilla vähintään 52 m välein. Kuvassa ei ole esitetty näitä runkojen valoja ollenkaan. Asia vaikuttaa oleellisesti pimeällä tapahtuvaan näkymään maisemassa. Kaavaehdotusvaiheen aineistoon pyydetään lisäämään havainnekuva tästä. Myös muita kartta-aineistoja voisi päivittää selkeämmiksi. Karttapohjat ovat niin pienellä ja niissä olevat tekstit pienikokoisia, että kartoista on vaikea saada selvää. Puuston suojaava vaikutus on huomioitu häiritsevän välkkeen ehkäisyssä. Puuston hakkuut ovat lisääntyneet, jolloin puuston suojaava vaikutus voi hävitä suoritettun hakkuun seurauksena. Välkevaikutuksen arvioinnin pitäisi aina perustua teoreettisen maksimitilanteen mallinnuksen tuloksiin. Tuulivoimaloiden tekninen käyttöikä on noin 30 vuotta, mutta ei voida olettaa, että puuston suojaava vaikutus häiritsevän välkkeen ehkäisyssä pysyisi samana ja kestäisi yhtä pitkään. Puusto voi hävitä paitsi hakkuiden myös myrskytuhojen ja kesien lämpimyyden edesauttamien kirjanpainajatuhojen vuoksi. Onko asia huomioitu voimaloiden sijoittamisessa tai muuten varjovälkeen ehkäisevinä toimenpiteinä?

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta pyytää kaavanlaatijaa antamaan vastineen ja täydentämään aineistoa viimeistään kaavaehdotusvaiheessa edellä esiin tuotujen asioiden osalta.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 09.06.2026 § 63
105/00.04.03/2022

Ikaalisten kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 04.05.2026 § 81 asettaa Tevaniemen osayleiskaavaehdotuksen nähtäville.

Hankealue on valtatie 3 itäpuolella Tevaniemessä, ja se sijaitsee noin 9 km kaupungin keskustasta pohjoiseen. Hankkeessa on tarkoitus mahdollistaa enintään yhdeksän tuulivoimalan ja niihin liittyvien

huoltoteiden ja maakaapeleiden rakentaminen. Voimaloiden suunniteltu kokonaisteho olisi noin 72 MW, yksittäisen tuulivoimalan tehon ollessa noin 8 MW. Voimaloiden maksimikorkeudeksi on suunniteltu 280 metriä, voimalan roottorin halkaisijan ollessa 180 metriä. Tuulivoima-alue on kooltaan noin 1 250 ha. Osayleiskaava laaditaan Alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena kaavana siten, että rakentamisluvat voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella.

Havainnot ja kaavaehdotuksesta

Selvitysten ajantasaisuus

Kaavaehdotuksessa todetaan, että työ perustuu pääosin aiemmin laadittuihin selvityksiin eikä niitä ole merkittävästi päivitetty. Tätä on perusteltu sillä, että selvitysten katsotaan edelleen olevan käyttökelpoisia. Aineistosta ei käy riittävän selkeästi ilmi, onko selvitysten ajantasaisuus arvioitu systemaattisesti vai onko niitä lähinnä hyödynnetty sellaisenaan. Tilannetta muuttaa olennaisesti se, että alueelle on samanaikaisesti suunnitteilla useita muita tuulivoimahankkeita. Tällä on suora vaikutus kokonaisvaikutusten arviointiin. Pelkkä tukeutuminen aiempiin selvityksiin ilman ajantasaisuuden kriittistä tarkastelua ei ole riittävää.

Voidaan todeta, että selvityksiä voidaan käyttää pohjana, mutta niiden ajantasaisuus ja riittävyys tulee arvioida selkeästi ja esittää perustellusti kaava-aineistossa.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Kaavaehdotuksessa on täydennetty tietoja lähialueen muista tuulivoimahankkeista, ja niiden sijoittumista on kuvattu aiempaa kattavammin. Tämä on selkeä parannus luonnosvaiheeseen. Yhteisvaikutusten tarkastelu jää kuitenkin edelleen melko yleiselle tasolle. Aineistosta ei käy riittävän konkreettisesti ilmi, mitä useiden hankkeiden samanaikainen toteutuminen tarkoittaa esimerkiksi maiseman, melun tai välkkeen osalta.

Pelkkä hankkeiden luetteleminen ei vielä anna riittävää kuvaa kokonaiskuormituksesta. Arviointia tulisi syventää siten, että vaikutusten kumuloituminen käy selkeästi ilmi.

Kokonaisuutena tarkastelu on kehittynyt oikeaan suuntaan, mutta ei vielä täytä kaikilta osin riittävän havainnollisen ja perustellun arvioinnin vaatimuksia.

Lentoestevalot ja havainne kuvat

Kaavaehdotukseen on lisätty yöaikaisia havainne kuvia lentoestevaloista, mikä vastaa aiemmin esitettyyn palautteeseen.

Kuvien sisältö jää kuitenkin osin puutteelliseksi. Niistä ei käy selkeästi ilmi, onko tuulivoimaloiden runkoon sijoittuvat lentoestevalot huomioitu. Näillä on käytännössä merkittävä vaikutus siihen, miltä voimalat näyttävät pimeällä.

Tämän vuoksi havainnekuvat eivät anna täysin realistista kuvaa hankkeen vaikutuksista yömaisemaan. Vaikutusten luotettava arviointi edellyttäisi havainnekuvaa, jossa myös rungon valot on esitetty todellista toteutusta vastaavasti. Kuvissa 10.9 ja 10.16 ei ole havaittavissa runkoon sijoitettuja lentoestevaloja ollenkaan. Tuulivoimaloiden lentoestevalaistus koostuu myös runkoon sijoittuvista valoista, jotka muodostavat pimeällä useampitasoisen valosarjan. Vaikka nämä valot ovat yläosan valoja himmeämpiä, ne näkyvät selvästi ja vaikuttavat olennaisesti voimaloiden hahmottumiseen yömaisemassa. Havainnekuvissa esitetään pääosin voimaloiden yläosien valot, minkä vuoksi esitystapa antaa puutteellisen kuvan valaistuksen kokonaisvaikutuksesta.

Kartta-aineiston selkeys

Kaava-aineistossa esitetyt kartat ovat paikoin vaikeasti luettavia. Karttojen pieni koko ja tekstien heikko luettavuus vaikeuttavat olennaisen tiedon hahmottamista.

Aineiston täydentämisestä huolimatta karttojen esitystapaan ei ole tehty merkittäviä parannuksia. Tämä heikentää aineiston ymmärrettävyyttä ja osallisten mahdollisuuksia muodostaa kokonaiskuva suunnitelmasta. Kartta-aineiston selkeyteen tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota.

Varjostusvälke ja puuston suojaava vaikutus

Varjostusvälkettä koskeva arviointi perustuu mallinnukseen, mikä on sinänsä asianmukainen lähtökohta. Kaavaselostuksessa vaikutusten merkittävyyden tulkinnessa viitataan kuitenkin puuston ja maaston katvevaikutukseen, jonka perusteella todellisten vaikutusten arvioidaan jäävän mallinnettuja pienemmiksi. Puuston suojaava vaikutus ei kuitenkaan ole pysyvä tekijä, eikä sitä voida pitää luotettavana lieventävänä perusteluna voimaloiden koko elinkaaren ajalla.

Pohjavesi

Hanketoimijan esittämä arvio pohjavesivaikutusten vähäisyydestä perustuu pitkälti rakentamisvaiheen lyhytaikaisuuteen ja maakaapeleiden käytönaikaiseen riskittömyyteen. Arvio on tältä osin osittain perusteltu, sillä maakaapelit eivät normaalitilanteessa aiheuta päästöjä eikä niiden käytönaikaisiin vaikutuksiin yleisesti liity merkittävää pohjaveden pilaantumisriskiä.

Perustelu jää kuitenkin puutteelliseksi rakentamisvaiheen riskien osalta. Kaapelien rakentamiseen liittyvä maanrakennus voi aiheuttaa tilapäisiä, mutta merkityksellisiä riskejä pohjavedelle, erityisesti mikäli työalue sijoittuu lähelle pohjaveden pintaa. Tällaisia riskejä ovat muun muassa polttoaine- ja öljyvuodot sekä hienoaineksen kulkeutuminen pohjaveteen. Lisäksi esitetty oletus kaapeleiden sijoittamisesta pohjaveden pinnan yläpuolelle ei yksinään varmista riskittömyyttä, sillä pohjaveden taso voi vaihdella ajallisesti ja paikallisesti.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että hanketoimijan johtopäätös vaikutusten vähäisyydestä on sinänsä mahdollinen, mutta edellyttää tuekseen tarkempaa kuvausta riskienhallintatoimenpiteistä rakentamisvaiheessa. Pohjavesialueilla toimittaessa tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta ja riskien ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet on syytä kuvata selkeästi.

Oheisaineistona:

Kaavaselostus

Kaavakartta, ehdotusvaihe

OAS Tevaniemi

Vastineet OAS lausuntoihin ja mielipiteisiin

Meluselvitys

Välkeselvitys

Havinnekuvat Tevaniemi

Arkeologisen inventonnnin päiivitys

Viranomaisneuvottelu muistio

Liito-oravaselvitys

Vastinee kaavaluonnoksen lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausuntopyyntö

Valmistelija rakennustarkastaja Raisa Karinsalo p. 044 7865 651

Esittelijä	Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo
Päätösehdotus	<p>Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että kaavaehdotusaineistoa tulee täydentää seuraavilta osin:</p> <p>Kaavan laatijan tulee täydentää aineistoa esittämällä selkeä arvio käytettyjen selvitysten ajantasaisuudesta ja riittävydestä. Arviossa tulee huomioida erityisesti alueelle suunnitteilla olevien muiden tuulivoimahankkeiden vaikutus kokonaisuuteen.</p> <p>Lisäksi kaavaehdotusta tulee täydentää siten, että eri hankkeiden yhteisvaikutukset esitetään nykyistä konkreettisemmin. Arvioinnissa tulee kuvata selkeästi vaikutusten kumuloituminen erityisesti maiseman, melun ja varjostusvälkkeen osalta.</p> <p>Kaavaselostukseen tulee lisätä havainnekuvat, joissa on esitetty myös tuulivoimaloiden runkoon sijoittuvat lentoestevalot. Esitystavan tulee vastata todellista toteutusta, jotta vaikutukset yömaisemaan voidaan arvioida luotettavasti.</p> <p>Kartta-aineistoa tulee kehittää siten, että karttojen luettavuus parane. Karttojen mittakaava ja tekstien koko tulee esittää niin, että aineisto on selkeästi tulkittavissa ilman erityisiä apuvälineitä.</p> <p>Kaava-aineistoa tulee täydentää varjostusvälkkeen arvioinnin osalta siten, että vaikutuksia tarkastellaan myös tilanteessa, jossa puuston suojaavaa vaikutusta ei ole. Lisäksi tulee selkeyttää, millä perusteella vaikutusten merkittävyyttä on arvioitu.</p> <p>Lisäksi kaavaselostuksessa tulee esittää ne yksilöidyt toimenpiteet, joilla pohjaveden pilaantumisriskiä ehkäistään erityisesti rakentamisvaiheessa. Lisäksi tulee tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja sähkösiirron toteuttamiseksi siten, että pohjavesialueelle kohdistuvat riskit minimoidaan.</p>
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.